

Čtení na pokračování,
Část čtyřicátá třetí:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století **Část čtvrtá**

Kapitola I/4

Ačkoli by člověk očekával, že Nektariův duchod by mohl být naplněn duchovním klidem, vyrovnaností a zbožnými úvahami, jak po tom touží mnoho lidí ve vyšším věku, nebylo tomu tak. Nejsvětější Pán často umožňuje, aby duchovní boj pokračoval až do úplného konce lidského života. V tomto boji má ten zlý, pán temnoty, dovoleno zasahovat nejen aby narušil tyto závěrečné boje, vedoucí ke koruně spravedlnosti, ale rovněž pošpinit a pokřivit předchozí úspěchy, a učinit duchovního bojovníka neschopným dalších, obtížnějších bitev. Něco podobného se nyní stalo někdejšímu pentapolskému metropolitovi.

Monastýr na Aegině se svými zdánlivě oddanými, pokornými obyvateli, se stával arénou denního duchovního boje a zkoušek. Tato velká bitva se vedla proti tomu zlému. Nektarios se svým pokorným duchem byl vystaven zkoušce trpělivosti, testovalo se jeho sebeobětování pro druhé, i jeho upřímná, bezmezná a bezpodmínečná láska k Bohu a jeho vůli byla podrobena zkoušce. Na tomto osamělém místě, na takovém krásném ostrově, s tak málo starostmi ve srovnání s tím, co opustil, by měl být Nektarios schopný najít pokoj. Ale klid a uvolnění zakoušel ve zbývajícím životě jen zřídka.

Na rozdíl od metropolity či patriarchy, který vede velkou oblast a má mnoho denních záležitostí, problémů a starostí, musel Nektarios řídit pouze malý prostor. Nicméně metropolita je obklopen rádci, asistenty a jinými pomocníky, jejichž službou je pomáhat a podporovat ho, zatímco Nektarios byl sám. Byl vyčerpaný těžkostmi, které ho provázely po celý život, zklamáními, kázáními, duchovními poučeními, spisy a samozřejmě i svých věkem. Nyní ho obklopovala doupata, ruiny, chudoba, nouze a stádečko duší, které ač milovaly život v samotě, byly nezkušené v důležitosti popření sebe sama, aby získali dokonalosti ve ctnostech, soužení a boji se sobectvím. Proto musel Nektarios bojovat proti neviditelným silám zla, aby poučil dívky, nad nimiž byl odpovědný dohlížet. Musel si být jistý tím, že tento život je nebude mást a děsit.

V létě tam bylo zhruba patnáct poslušnic. Chrysanthi, či matka Xenie, jejíž víra a poslušnost byly navzdory její slepotě udivující, se stala úřadující igumenou. Některé ze sester byly z opuštěného monastýru, jmenovaly se Anastasie, Magdaléna, Kassiani, Akakie, Elisabetha, Euphemie, Fevronie,

Christoduli, Christophora, Theodosie a Pelagie. Nektarios jim především chtěl nabídnout duchovní vedení. Dělal si také starosti s tím, jak budou žít, modlit se a pracovat. Přišla mu na mysl slova velkého osvoboditele Řecka, Kosmy Aetolského. „Školy, písmo, učení“ volal Kosmas ve své době. „... Aby zotročení Řekové mohli číst Bohem inspirovaná díla, učit se a rozumět, kdo je Bůh a kdo jsou oni sami.“ „Velký Kosmas,“ často si říkal pro sebe Nektarios.

Nektariovou první starostí tedy bylo založit v ruinách starého monastýru školu pro negramotné nebo téměř negramotné. Nyní ve stáří se znovu stane učitelem, jak tomu bylo, když začínal na Chiosu. Ze dvou lepších místností, které se nacházely v klášteře jednu vybral. Povolal nádeníky, kteří pomáhali připravit místnost pro její nový účel. Vybílená a se stěnami ozdobenými mapami a ikonami byla škola připravena a mohla brzy začít.

Nyní, když se Nektarios rozhodl trávit na Aegině i zimy, nestačily už místnosti, které darovala vdova, pro jeho ubytování. Vně monastýru tedy postavil malý domek jako své obydlí. Do nové stavby Nektarios věnoval úspory i dary od zámožných přátel. Bylo to poprvé, protože nikdy předtím žádné z peněz nepoužil pro sebe. Místnosti, ve kterých pobýval, byly totiž příliš malé a vlhké a delší pobyt tam by se nevyhnutelně podepsal na jeho zdraví. Navíc Nektarios věděl, že jakýkoliv jeho následovník bude také potřebovat místo, které je lidsky obyvatelné.

6. června, poté, co se uskutečnila slavnost posvěcení nového chrámu, napsal Nektarios Costasi Sakkopoulosovi. Svě životy nyní žili odděleně, ale vždy zůstali duchovně blízko jeden druhému.

Drahý Constantine,

pošli mi prosím kávu a dávku měkké kožené podrážky pro ženské pantofle. Díky milosti Boží se mi daří dobře. Stavím domek mimo monastýr. Doufám, že bude hotový do měsíce.“

Kromě rozpomínání se na své učitelské dovednosti se Nektarios rovněž upamatovával na podrobnosti výroby obuvi, které se učil jako mnich na Chiosu. Vyčlenil místnost, kterou přeměnil k výrobě obuvi, protože mnohé sestry měly rozpadající se boty s dírami. Nakoupil všechno potřebné nářadí ve městě a pak se postaral o to, aby se sestry naučily ruční práci a dokázaly se samy postarat o vlastní potřeby.

Nektariovy první dny na Aegině byly naplněny stanovováním vnitřního pořádku, školou, obchodem s obuví a duchovními instrukcemi. První krok při zakládání monastýru tak pokračoval hladce a to Nektaria plnilo radostí. Většinu nocí, bez ohledu na vyčerpání z dlouhých dnů naplněných odpovědností a bez ohledu na jeho vysoký věk, trávil studiem a psaním. Nektarios se cítil vskutku spokojen, jako dobře vychované dítě, které nabízí svoji pomoc všem, kdo o to požádají. Tento druh pomoci, pokud je dáván ze srdce, dává zapomenout na to,

jak malý, nevýznamný nebo nedůležitý je člověk, jemuž je věnován. Je to rovněž pomoc, která si nevšímá toho, zda dotyčný má správný směr a správnou orientaci.

KAPITOLA II/4

Bohužel domek nemohl být tak snadno hotov do měsíce, jak si to Nektarios přál. Dělníci slíbili, že budou pracovat rychle, a Nektarios je mylně vzal za slovo. Srpen skončil a zdi ještě nebyly omítnuté. Naštěstí tesaři splnili své slovo a dveře a okenice už byly zabudovány. Nektarios se dokonce sám zapojil a podal pomocnou ruku. V palčivém horku letního slunovratu byl vidět, jak oblečený ve svůj starý, obnošený podřízník a mnišskou skufii, pomáhá připravovat maltu na stavbu společně s dělníky.

Nektarios nyní neměl ani chvíli volna. Už nezažíval odpočinek, který kdysi nacházel v procházkách po okolí s jeho nádhernými kopci, pobřežími, se zpěvem ptáků v korunách stromů. Od svítání až do půlnoci byl stárnoucí duchovní zcela zaměstnán. Čas od času s obdivem pohlédl na stromy, které z přírody miloval nejvíce. Dělal mu radost vidět, jak roste malá borovička, kterou zasadila Magdalena.

„Jaký krásný strom,“ často si pro sebe říkal. „Plný, tmavě zelený, plný života. Sláva Bohu.“

Když se díval kolem sebe na klidné zelené louky s několika roztroušenými domy, nemohl si pomoci, ale byl fascinovaný nádhernou scénérií. Nektarios obdivoval a vážil si přírody nyní ve stáří stejně jak tomu byl v době, když byl mladší.

Začátkem podzimu byl domek konečně hotový. Hned se nastěhoval a toho dne bylo na jeho tváři vidět slabý úsměv. Spolu s nejmelodičtějšími zpěvy sester, zazpíval děkovnou modlitbu Požehnané Bohorodici. Sladce zazněly chvalozpěvy z jeho knihy ‚Bohorodičen‘ (Theotokarion).

Nektarios byl šťastný a každému opakoval: „Ať ti Bůh žehná. Dnes cítím opravdovou a čistou podstatu štěstí, jíž je Pán. Připadám si jako dítě s čistým srdcem.“

Brzy nato pozval Nektarios do monastýru dobře známého ikonopisce z Athosu. Byl pověřen zhotovit velkou ikonu Panny Marie. „Nemám moc peněz,“ varoval Nektarios umělce, „a rád bych, aby byla ikona větší než metr.“

„Má být v byzantském stylu?“ zeptal se ikonopisec.

„Ano. Samozřejmě, raději bych v byzantském stylu. Mohla by to však být jen kopie?“

„Nechte to na mně, Vaše Eminence. Napíšu ji tradičním způsobem jako mladou a vždy pannu. Dám důraz na oči, aby vyjadřovaly andělskou autoritu a duchovní krásu, aby probudila svědomí věřících, kteří se jí budou klanět.“

„Výborně, takže dohodnuto. Doufám, že budete mít plný úspěch.“

KAPITOLA III/4

Lidé z celého světa vyhledávali Nektaria a nakonec ho nacházeli. Monastýr začal mít návštěvníky, a mezi nimi dokonce i ty nejchudší lidi, kteří si nějak zařídili cestu. Odehrávalo se to i v zimě, kdy byly podmínky horší.

Mezitím si v Athénách Costas Sakkopoulos pomalu zvykal na hořkou skutečnost svého oddělení od Nektaria. Každým dnem byl život o něco snazší, ale nemohl otrást jeho snem o tom, že bude Nektarios povolán zpět do Egypta. Nyní zastával v hlavním městě pozici korespondenta. Rovněž pro Nektaria vykonával speciální požadavky, zajišťování tiskařů, obstarávání účtů a vyhledávání předplatitelů. Nakupoval zásoby pro monastýr poté co nejdříve vyhledal nejlepší ceny, a rovněž se staral o to, aby novinky od Nektaria předal jeho blízkým přátelům.

Zima roku 1909 byla na Aegině obzvláště drsná. Každý den byl temný a vlhký. Hromy osvětlovaly oblohu a otrásaly zemí, a blesky pokácely mnoho stromů. Potrava se stávala vzácností a sestry i Nektarios museli šetřit na všem, do posledního semínka nebo fazole. Nektarios se osobně kvůli tomu vzdal oběda, často chlácholil stažený žaludek a nevolnost šalvějovým čajem.

Jednoho jarního odpoledne, když slunce a jeho paprsky opět jednou zavládly, navštívil Nektaria teolog, který býval dříve jeho studentem u Rizarioských. Host našel Nektaria, jak se snaží vyvrtat studnu na vodu. Návštěvník mu přinesl jako dárek nějaké zajímavé knihy z Francie, ale Nektarios si je nemohl převzít, protože měl ruce špinavé od vrtání. Jelikož bylo krátce před večerní bohoslužbou, Nektarios se rychle umyl, vyměnil si podřízník a setkal se s hostem v návštěvní místnosti, která byla pro hosty zařízena. Návštěvník téměř nemohl Nektaria na první pohled poznat, nemohl věřit tomu, jak hubeně, bledě a staře biskup vypadá.

„Jak jen člověk chřadne a sesychá!“ řekl si návštěvník pro sebe. „Kde je jeho vzdělání, kde je jeho důstojnost?“

V pokoji pro hosty návštěvník zvolal, „Vaše Eminence, někteří z nás, z absolventů u Rizarioských jsme smutní ...“

„Proč? Kvůli nepořádku a zmatku ve světě?“

„Jakému nepořádku? Jsme smutní kvůli Vám, Vaše Eminence.“

„Kvůli mně? Jak podivné. Na vlastní oči vidíte, že ještě žiji, že jsem zdravý a stále mohu pracovat. Ještě jsem tento marný svět neopustil.“

... pokračování příště

... předchozí části k dispozici na adrese: <https://sophia-orthodox.eu/>